

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně **A. M.**, zastoupené Mgr. Pavlou Frodlovou, advokátkou se sídlem Dr. E. Beneše 14a, 787 01 Šumperk, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 10. 1996 o kasační stížnosti žalobkyně a kasační stížnosti S. M., zastoupeného Mgr. Pavlou Frodlovou, advokátkou se sídlem Dr. E. Beneše 14a, 787 01 Šumperk, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 5. 2000, č. j. 43 Ca 144/96 – 155,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti **se zamítají.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokátky Mgr. Pavly Frodlové **se určuje** částkou 550 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 18. 10. 1996 žalovaná zamítla žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 39odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., s odůvodněním, že na základě vyjádření posudkového lékaře OSSZ Šumperk její zdravotní stav neodpovídá plné invaliditě a ani částečné invaliditě a tímto rozhodnutím je prováděna realizace rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 4. 1996 sp. zn. 19 Ca 26/96.

O žádosti žalobkyně o invalidní důchod žalovaná již dříve rozhodla, a rozhodnutím ze dne 15. 1. 1996 žádost pro nesplnění podmínek § 29 zákona č. 100/1988 Sb. zamítla. Toto rozhodnutí žalované však bylo rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 4. 1996, sp. zn. 19 Ca 26/96, pro nepřezkoumatelnost zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení; o odvolání žalobkyně rozhodoval Vrchní soud v Olomouci a rozsudkem ze dne 27. 6. 1996, č. j. 1 Cao 144/96 – 33 rozsudek krajského soudu potvrdil. V této věci žalobkyně podala též dovolání, které Nejvyšší soud usnesením ze dne 9. 5. 2000, č. j. 30 Cdo 2117/99 – 232 odmítl pro nepřipustnost.

I proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 10. 1996 podala žalobkyně žalobu (opravný prostředek), jímž se domáhala přezkoumání rozhodnutí soudem. Krajský soud rozsudkem ze dne 29. 6. 1998, sp. zn. 43 Ca 144/96 rozhodnutí žalované potvrdil; krajský soud vycházel z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále též „posudková komise“) ze dne 11. 11. 1997 a dospěl k závěru, že počátek žalobkynina dlouhodobě nepříznivého stavu nastal v roce 1995, zkoumal proto zda žalobkyně splnila podmínky plné či částečné invalidity jak z hledisek ustanovení zákona č. 100/1988 Sb., tak i pozdějšího zákona č. 155/1995 Sb. a dospěl k závěru, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí navrhovatelka nesplnila podmínky pro přiznání invalidního důchodu ani pro přiznání částečného invalidního důchodu podle žádného z uvedených zákonů.

K podanému odvolání Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 21. 5. 1999, č. j. 1 Cao 65/99 – 87, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozhodnutí se s krajským soudem ztotožnil v tom, že žalobkynin zdravotní stav a pracovní schopnost měly být posouzeny jak podle zákona č. 100/1988 Sb., tak i podle zákona č. 155/1995 Sb., soudu však vytkl neúplnost a nepřesvědčivost posouzení ve vztahu k úpravě obsažené v zákoně č. 100/1988 Sb. Zejména poukázal na to, že soud vycházel z posudku posudkové komise, ten je však vnitřně rozporný a to jak ve vztahu k určení samotného dosavadního zaměstnání žalobkyně, ale i ve vztahu k závěru o plnění zdravotní podmínky částečné invalidity a vzbuzuje tak pochybnosti o jeho správnosti, úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise a následně soud vycházely z nedostatečných zjištění o srovnatelném výdělku žalobkyně, do něhož nebyla započtena podstatná část jejich výdělků. Krajskému soudu uložil v dalším řízení jednak zjistit jaká zaměstnání žalobkyně vykonávala před rokem 1995, vyžádat od žalované, aby znovu stanovila srovnatelný výdělek k 31. 12. 1995 a započetla do něho všechny hrubé výdělky za období let 1985 – 1994, vyžádala doplňující posudek posudkové komise s tím, že je třeba, aby se posudková komise zabývala stavem ke dni 18. 7. 1995, od něhož se žalobkyně dožaduje uznání invalidity; po doplnění dokazování pak je na krajském soudu posoudit, zda žalobkyně ke dni 18. 7. 1995 a do dne 31. 12. 1995 splňovala podmínky invalidity (§ 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb.), částečné invalidity (§ 37 odst. 2 téhož zákona), přičemž o nenaplnění podmínky § 37 odst. 3 citovaného zákona a rovněž o nesplnění podmínek plné a částečné invalidity podle zákona č. 155/1995 Sb. není pochyb.

Krajský soud doplnil dokazování o výsledch žalobkyně zejména k zaměstnáním, jež vykonávala letech 1985 – 1995, k náplni práce ošetřovatelky dojníc, kterou vykonávala od roku 1988, provedl důkaz dávkovým spisem, zejména osobním listem důchodového zabezpečení ze dne 27. 9. 1999 o průměrném měsíčním výdělku, dále důkaz doplňujícím posudkem posudkové komise ze dne 3. 12. 1999, vyžádal zprávy o hrubých měsíčních výdělcích, dosahovaných v letech 1994 – 1995 v doporučených profesích a rozsudkem ze dne 15. 5. 2000, č. j. 43 Ca 144/96 – 155, rozhodnutí žalované potvrdil.

Soud vzal posudkem posudkové komise za prokázané, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, prokazatelný od roku 1995, žalobkyně ke dni 18. 7. 1995 ani k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla schopna vykonávat své dosavadní zaměstnání ošetřovatelky dojníc, byla schopna jen fyzicky méně náročné práce v nezkráceném pracovním úvazku bez nebezpečí zhoršování zdravotního stavu výkonem doporučených zaměstnání, nebyl předpoklad podstatného poklesu výdělku. Soud vzal za prokázané, že žalobkynin dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav vznikl v roce 1995 za účinnosti zákona č. 100/1988 Sb., žalobkyně však nesplnila žádnou z podmínek pro přiznání invalidního důchodu podle § 29 odst. 2 a ani tzv. ekonomickou podmínku pro přiznání částečného invalidního důchodu podle § 37 odst. 2 a nelze ji proto považovat za plně invalidní podle § 29 odst. 1 tohoto zákona a ani za částečně invalidní dle § 37 odst. 2 nebo 3 zákona. Soud dále přezkoumal napadené rozhodnutí i z hlediska zákona č. 155/1995 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 1996 a uzavřel, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nevznikl ani podle tohoto zákona nárok na plný nebo částečný invalidní důchod nevznikl, neboť pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil dle posudku 20 %.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně včas odvolání (dáno k poštovní přepravě dne 11. 7. 2000). Včasné odvolání proti rozsudku krajského soudu podal též manžel žalobkyně S. M., který podáním ze dne 28. 1. 2000, doručeným soudu dne 31. 1. 2000, vstoupil do řízení jako vedlejší účastník (rozhodnutí soudu o přípustnosti vedlejšího účastenství se nikdo k účastníkům nedovolal).

Vrchní soud v Olomouci do 31. 12. 2002 o podaných odvoláních nerozhodl. Dnem 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Na základě § 129 odst. 3 ze zákona byla řízení o odvolání zastavena. Podle citovaného ustanovení účastník tohoto řízení mohl do 31. 1. 2003 proti rozhodnutí soudu o opravném prostředku podat kasační stížnost podle soudního řádu správního.

Žalobkyně (dále též stěžovatelka) této zákonné možnosti využila; dne 9. 1. 2003 byla krajskému soudu doručena její kasační stížnost (kterou následně na výzvu soudu doplnila), opírající se formálně o důvody uvedené v § 103 odst. a) b) a c) s. ř. s. S. M. podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost totožného obsahu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu a z důvodů uvedených v kasační stížnosti; důvody, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, neshledal (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda S. M. (dále též „stěžovatel“) mohl účinně podat kasační stížnost proti napadenému rozhodnutí. Stěžovatel za účinnosti předchozí právní úpravy (občanský soudní řád, ve znění účinném do 1. 1. 2003) vstoupil do řízení jako vedlejší účastník na straně stěžovatelky, v souvislosti s právy vyplývajícími z vedlejšího účastenství podal proti rozsudku krajského soudu odvolání, o němž však nebylo do 1. 1. 2003 vrchním soudem rozhodnuto a řízení o odvolání bylo podle § 129 odst. 3 s. ř. s. zastaveno. I když citované ustanovení právo na podání kasační stížnosti výslovně spojuje s postavením účastníka řízení, je podle soudu nutno je vztáhnout i na vedlejšího účastníka, neboť v důsledku změny právní úpravy nemůže pozbýt již nabytého práva, zejména za situace, kdy takové právo by bylo závislé na tom, zda o něm soud včas rozhodl.

Stěžovatelé podle obsahu kasační stížnosti především namítají zmatečnost řízení před soudem (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.), spočívající v tom, že v důchodové věci

stěžovatelky probíhají u krajského soudu dvě řízení a to ve věci vedené pod sp. zn. 19 Ca 26/96 a v předmětné věci.

Námítka není důvodná.

Krajský soud v Ostravě pod spisovou značkou 19 Ca 26/96 jednal a rozhodoval o žalobě (opravném prostředku) proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 1. 1996, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod. Toto rozhodnutí žalované bylo krajským soudem zrušeno a věc byla žalované vrácena k dalšímu řízení, rozhodnutí bylo v odvolacím řízení Vrchním soudem v Olomouci potvrzeno. Na základě pravomocného zrušujícího rozhodnutí soudu pak vydala žalovaná nové rozhodnutí, jež bylo napadeno žalobou (opravným prostředkem), o němž jednal krajský soud ve věci sp. zn. 43 Ca 144/96 a rozhodl kasační stížností napadeným rozsudkem; předmětem řízení v této věci tak bylo jiné (nové) rozhodnutí žalované a nebyla tak založena překážka již dříve zahájeného řízení, která by soudu bránila v této věci jednat a rozhodnout. Pro odchylnost předmětu řízení takovou překážku nezaložilo ani podané dovolání proti rozhodnutí vrchního soudu ze dne 27. 6. 1996, č. j. 1 Ca 144/96 – 33, a v důsledku toho, že dovolání bylo odmítnuto pro nepřipustnost nemohlo mít ani vliv na zákonnost pozdějšího nového rozhodnutí žalované neboť dovolání je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí soudu a právní moc rozhodnutí, potvrzující rozhodnutí žalované tak nebyla dotčena.

Stěžovatelé dále poukazuje na vady správního řízení (§ 103 odst. 1 písm. b), namítá, že o její žádosti o invalidní důchod, kterou podala dne 8. 6. 1995 dosud nebylo rozhodnuto, věc nebyla vyřízena ve lhůtě zákonem stanovené, poukazuje na to, že lékař v jejím případě zfalšoval datum skončení pracovní neschopnosti a porušil právní předpisy.

Ani tato námitka není důvodná. Ze správního spisu i napadeného rozhodnutí vyplývá, že stěžovatelka podala žádost o invalidní důchod dne 8. 6. 1995, o této žádosti žalovaná rozhodla nejprve rozhodnutím ze dne 15. 1. 1996, jímž žádost stěžovatelky zamítla a poté, kdy k podané žalobě (opravnému prostředku) bylo toto rozhodnutí zrušeno, vydala nové rozhodnutí (přezkoumávané rozhodnutí ze dne 18. 10. 1996), jímž opětně žádost žalobkyně zamítla. Přezkoumávaným rozhodnutím tak bylo rozhodováno o žádosti žalobkyně ze dne 8. 6. 1995, předmětem přezkumu krajským soudem byla zákonnost rozhodnutí žalované o této žádosti a jen ve vztahu k řízení vedenému o této žádosti bylo na soudu přezkoumávat postup žalované v řízení, které napadenému rozhodnutí žalované předcházelo.

Opodstatněná není ani námitka vytykající soudu nesprávné právní posouzení věci [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Stěžovatelé se dovolávají toho, že stěžovatelka byla invalidní od 18. 7. 1995, žádost o invalidní důchod podala dne 8. 6. 1995, její invalidita měla být proto posuzována podle právních předpisů v té době platných a účinných, tj. podle zákona č. 100/1988 Sb. Ze soudního spisu vyplývá, že soud prováděl skutková zjištění o zdravotním stavu stěžovatelky k datu 18. 7. 1995, s nímž stěžovatelka spojuje stav své invalidity a se zjištěními o zdravotním stavu stěžovatelky a jeho důsledky na její pracovní schopnost pak poměřit podmínky pro přiznání plné a částečné invalidity stanovené zákonem č. 100/1988 Sb.; poté, kdy dospěl k závěru, že stěžovatelka zákonné podmínky k přiznání plné či částečné invalidity podle tohoto zákona nesplňuje, posoudil, zda s ohledem na datum vydání napadeného rozhodnutí žalované nesplnila podmínky plné či částečné invalidity podle zákonné úpravy v té době účinné (zákon č. 155/1995 Sb.).

Konečně neshledal důvodnou ani námitku obecně vytýkající krajskému soudu, že nerespektoval právní názor vyslovený vrchním soudem ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 21. 5. 1999, č. j. 1 Cao 65/99 – 87. Soud doplnil dokazování v intencích požadavků vrchního soudu, výsledkem stěžovatelky objasnil, jaké zaměstnání před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vykonávala a pracovní náplň tohoto zaměstnání, byl vyžádán doplňující posudek posudkové komise, jímž byly odstraněny pochybnosti o jeho správnosti, úplnosti a přesvědčivosti, rovněž byl ověřen průměrný měsíční výdělek navrhovatelky pro úvahu o plnění podmínky poklesu výdělku podle § 37 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. a na základě doplněného dokazování pak posoudil, zda navrhovatelka splnila podmínky plné nebo částečné invalidity.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnosti stěžovatelů důvodnými, a proto je podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nenáleží jim proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. a contr.). S ohledem na předmět řízení nenáleží právo na náhradu nákladů řízení nenáleží ani žalované (§ 60 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Při rozhodování o odměně zástupkyně stěžovatelů soud vyšel z ustanovení § 7, § 9 odst. 2 a § 13 odst. 3 ve spojení s § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu) a přiznal zástupkyni stěžovatelů 400 Kč jako sazbu mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby každému ze stěžovatelů a 150 Kč jako paušální náhradu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu